

**Danske
Vandværker**

Guide til **Bygherreansvar** ved projekter for vandværk

Bygherreansvar i vandværksprojekter:

En uundværlig guide til sikkerhed og succes

Når et vandværk planlægger og gennemfører anlægsprojekter varmt arbejde eller byggeri, er der en række ting vedrørende ansvar, som bygherren skal være opmærksom på. Ansaret omfatter både kvaliteten af det færdige projekt og sikkerheden under byggeprocessen.

Guiden, som er let at læse, hjælper dig med at finde rundt i de vigtigste regler og anbefalinger.

KVALITET

SIKKERHED

KONTRAKTER

Hvad indebærer byggherreansvar?

Bygherren er den, der betaler for at få udført et bygge- og anlægsarbejde (vandværkets CVR-nummer).

Bygherren har ansvaret for, at anlægsprojektet bliver gennemført sikkert og med den rette kvalitet. Det gælder fra planlægning og gennemførelse til det færdige og afleverede projekt. Bygherreansvaret drejer sig om at sikre, at arbejdet følger gældende love og regler, og at projektet lever op til de kvalitetskrav, der er fastsat.

Print til opslagstavlen

Planlægning og projektering af et godt projekt, der understøtter de gældende regler og krav. Overvej at søge rådgivning fra eksperter.

Hav styr på aftalerne med entreprenører og vær klar til at håndtere eventuelle tvister på en professionel måde.

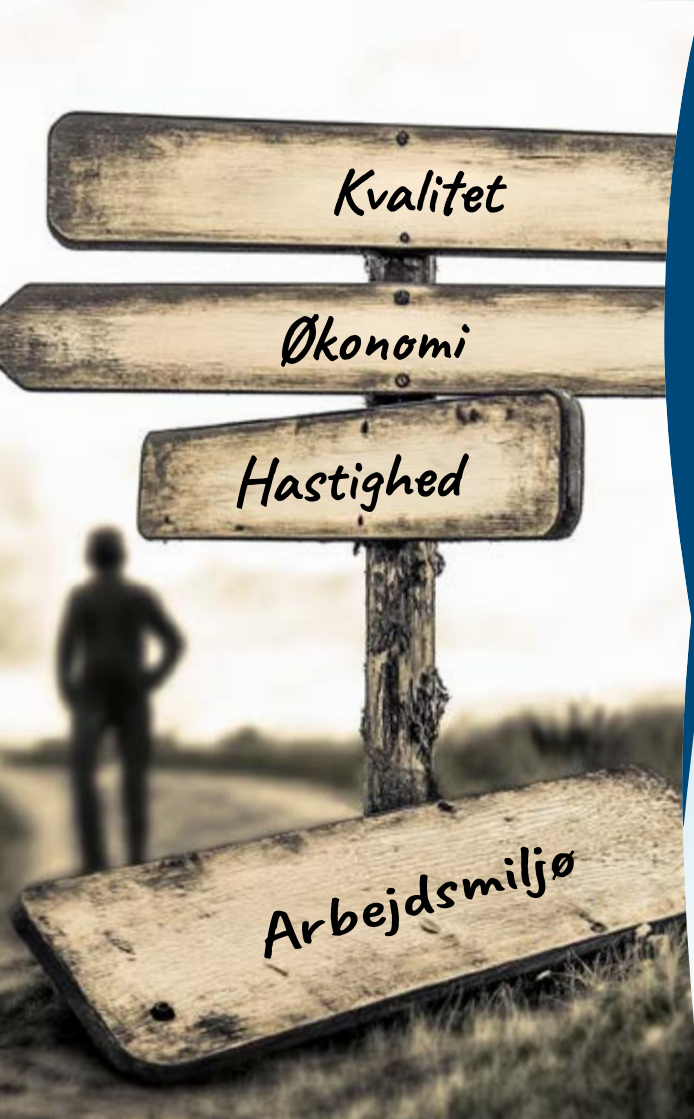
Tag alle nødvendige sikkerhedsforanstaltninger, og sørg for, at arbejdsmiljøet er i top.

Vær aktivt involveret i projektet og sørg for, at arbejdet kontrolleres løbende, og at alt dokumenteres korrekt ved tilsyn og byggemøder.

Sørg for at afmærkning lever op til lovkrav og før tilsyn hermed.

Kvalitet i Anlægsprojekter

Projektering

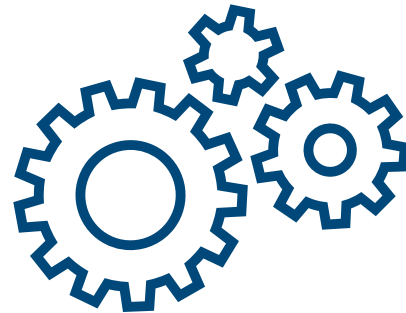
Før byggearbejdet begynder, skal der udarbejdes en detaljeret plan eller projektbeskrivelse. Den skal sikre, at arbejdet kan udføres korrekt og effektivt. Det kan være vigtigt at inddrage erfarne ingeniører og rådgivere i denne fase.

Materialevalg og udførelse

Som bygherre er det dit ansvar at sikre, at de rette materialer bruges, og at arbejdet udføres korrekt. Sørg for, at entreprenøren lever op til de standarder, der er fastsat i byggeaftalen. (For eksempel Krav til afsmitning drikkevandsdirektivet).

Kvalitetskontrol

Under projektet bør der foretages regelmæssige inspektioner for at sikre, at arbejdet udføres som planlagt. Det er også vigtigt at dokumentere alle processer og ændringer undervejs ved tilsyn og byggemøder.

Sikkerhed under byggearbejdet

Der sker mange arbejdsulykker på landets byggepladser, hvilket skyldes manglende fokus på sikkerhed og arbejdsmiljø. Det kan ingen af byggeriets parter være tilfredse med, og der er både tid og penge at spare ved at være på forkant med arbejdsmiljøet

Overholdelse af arbejdsmiljøloven

Det er afgørende, at alle sikkerhedsregler følges på byggepladsen. Ifølge Arbejdstilsynets (AT) vejledninger er det dit ansvar at sikre, at arbejdet udføres forsvarligt og uden risiko for arbejdere og andre personer i nærheden. Følg løbende op på byggemøder.

Bygherrens ansvar er at rammerne er i orden. Det er arbejdslederne, der er ansvarlig, hvis der sker en arbejdsulykke, da det er hans/hendes ansvar at følge med i arbejdet.

Arbejdsgiveren har ansvaret for den ansatte, arbejdsgiveren skal stille krav til bygherre, hvis arbejdsvilkårene ikke er forsvarlige. Derfor er det vigtigt, at der er aftalt en plan for sikkerhed, før projektet igangsættes.

- **Risikovurdering**

Før arbejdet går i gang, skal der laves en grundig risikovurdering. Den skal afdække mulige risici og fastlægge, hvordan de skal håndteres. Det er vigtigt at involvere alle relevante parter i denne proces.

- **Sikkerhedskoordinator og PSS**

Der skal laves en plan for sikkerhed og sundhed (PSS): [Bekendtgørelse og bygherrens pligter nr.117.](#)

- når der er mere end 1 arbejdsgiver og 10 personer (på en enkelt dag ikke gennemsnit) eller
- hvis der udføres særligt farligt arbejde f.eks. asbest.

I PSS'en beskrives ansvar, herunder brug af personlige værnemidler og korrekt indretning af byggepladsen osv. Planen for sikkerhed og sundhed PSS kræver en uddannet arbejdsmiljøkoordinator. PSS korrigeres på byggemøder i forhold til f.eks. ændringer og nærvedhændelser.

Hvis der kun er 1 entreprenør, og et simpelt anlægsprojekt, er det fortsat bygherrens ansvar at følge op på byggemøder omkring arbejdsmiljø. Har du som bygherre hyret entreprenører ind på timebasis, så er det, den person, der har ledelsesretten på opgaven, der har ansvaret for den enkelte medarbejder ift. arbejdsmiljø.

Asbest

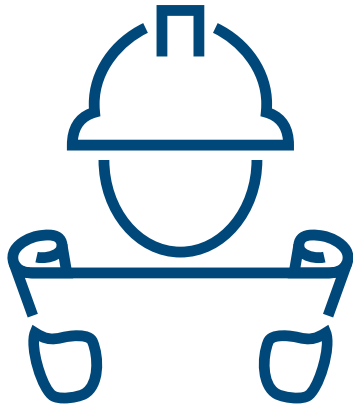
Der træder nye asbestregler i kraft 1. januar 2025, hvor der stilles krav til autorisation ved arbejde med asbest. Autorisationen er kun for nedbrydningsarbejdet hvilket er, når der skal skæres og fjernes eternitrør. Alle medarbejdere, der arbejder med eternit, skal have særlig instruktioner. Alt asbestarbejde skal anmeldes. Akutte punktrepARATIONER kan ske uden autorisation, men alle kravene gælder fortsat.

Varmt arbejde

I forbindelse med udførsel af varmt arbejde skal en særlig tilladelsesblanket udfyldes og underskrives af både vandværk og egne og/eller eksterne håndværkere inden arbejdet påbegyndes.

Endvidere skal vandværket sandsynliggøre at arbejdet bliver udført efter gældende sikkerhedskrav.

Hent tilladelsesblanket (her til højre) – blanketten skal udfyldes og følges inden arbejdets begyndelse.

*Nyttige Links til
mere information*

Bygherrens pligter
at.dk

Emner vedr. PSS
(Plan for sikkerhed og sundhed)
at.dk

Asbesthuset
asbest-huset.dk

BFA
bfa-ba.dk

BFA Industri
www.bfa-i.dk

Hent tilladelsesblanket
All Risk - danskevv.dk

Kontrakt med entreprenør

AB18

Når vandværket gennemfører projekter er det vigtigt at have en skriftlig aftale omkring, ydelsen, leverancen, ansvar, forsikring og hæftelse. Hvis ikke AB18 følges, bør der foreligge en anden skriftlig aftale med entreprenøren. Hvis der ikke er en skriftlig aftale står vandværket dårligt ved evt. tvister om udført arbejde og pris.

AB18 er standardbetingelser, som der arbejdes bredt med i branchen. Vigtige pointer ift. AB18 er:

- **Aftalegrundlag:** AB18 (Almindelige Betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed) er den standardaftale, der typisk anvendes ved anlægsprojekter. AB18 fastlægger reglerne for, hvordan arbejdet skal udføres, hvordan ændringer håndteres, og hvordan eventuelle tvister skal løses.
- **Mangelansvar:** Hvis der efter byggeriet opdages mangler, har du som bygherre krav på, at entreprenøren udbedrer disse inden for en rimelig tidsfrist. AB18 angiver proceduren for, hvordan du skal håndtere sådanne situationer.
- **Tvister:** Skulle der opstå uenigheder mellem dig som bygherre og entreprenøren, er det vigtigt at følge AB18's regler for tvistløsning. Dette kan indebære mægling, voldgift eller retssag afhængigt af aftalen.

Byggeriets regler
byggerietsregler.dk

Andre gode fif ift. AB18:

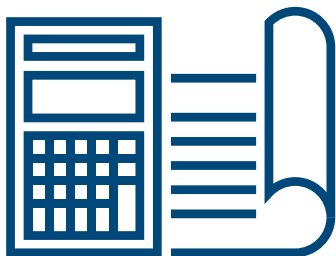
- Førgennemgang af tilstand, hvis der opstår tvist om reetablering.
- Ofte glemmer entreprenører at levere dokumentation og manualer, kan være god idé at tilbageholde beløb i aftalen til det er leveret.
- Betalingsplan, betal kun for det leverede.
- Bygherremøder – lav aftale om referater for hvornår de senest er godkendt. Nogle godkender referat direkte på møderne.
- Brug evt. frinet (Foreningen af Rådgivende Ingeniører FRI) FRI har sammen med Danske Arkitektvirksomheder udarbejdet en vejledning til Ydelsesbeskrivelsen for Byggeri og Landskab 2018 (YBL18).
- Du kan finde mere inspiration på bygherreforeningens hjemmeside: [Navigér > Separate kontrakter > Bygherreforeningen](#).
- Sørg for at vælge erfarne og pålidelige entreprenører og rådgivere, der kender til vandværksprojekter og de særlige krav, der gælder.

Kontrakt med rådgive

ABR18

Hvis kontrakten er i forhold til rådgiverens opgave på projektet bruges ABR18, der beskriver en kontrakt mellem bygherre og rådgiver.

ABR: §4 om opgave og økonomi er vigtig. Brug ydelses-beskrivelsen med tjekliste.

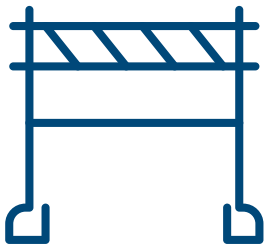
Afmærkning ved vejarbejde

Vejmyndigheder kræver at man har gennemgået kurset „Vejen som arbejdsplads“ for folk, der udfører anlægsarbejde ved og i vejen. Vejen som arbejdsplads er et kursus, der har fokus på arbejdsmiljø, trafikssikkerhed og fremkommelighed ved vejarbejde.

Bygherren og tilsynsførende bør også kende til reglerne om vejen som arbejdsplads, da der er et ansvar i forhold til at afmærkningen altid skal leve op til reglerne - også uden for arbejdstid.

Der findes flere kursusudbydere f.eks. AMU. Vejdirektoratet se bilag 10, Vejen som arbejdsplads og Vej EU.

*Nyttige Links til
mere infotmation*

Råden over vejareal
rov.vd.dk

Regler til vejarbejder
vejregler.dk

